

ההשפעות של למידה אלקטרונית על ניהול ידע: נקודת מבט ארגונית / כהן לירן

תקציר:

ניהול ידע הפך בשנים האחרונות למושג מוכר וידוע בחברה הטכנולוגית בה אנו חיים. ידע הוא מרכיב חיוני בארגון, אך ידע אינו עומד בפני עצמו, אלא תלוי בכמות ורמת הלמידה המתנהלת בארגון. ככל שלומדים יותר כך יוצרים יותר ידע המשותף לכלל, ובכך מתאפשרת יצירת המעגל הקיים בין ניהול ידע ולמידה, המאפשר את קיומו של "הארגון הלומד" כפי שמכונה בספרות.

למידה קלאסית במסגרת כיתתית בלבד מסרבלת את אפשרות קידומו של ארגון בעידן הידע, בשל הפיזור הגיאוגרפי ומספר פרויקטים המתנהלים בו-זמנית, כך שהמאמצים הלוגיסטיים של איחוד הקבוצה לצורכי למידה גדולים. התשובה לכך היא הלמידה האלקטרונית (e-learning).

למידה אלקטרונית מקדמת את הארגון הלומד וניהול הידע, היא מאפשרת למידה עצמאית ומותאמת אישית המקנה תחושה של ביצוע מטלה המקדמת את הפרט. מטרת מחקר זה הנה ללמוד את השפעותיהן של ניהול ידע ולמידה אלקטרונית על הארגון ממבט רחב (מאקרו), על ידי ניתוח ההשפעות האמיתיות של מערכת המכילה פונקציות אלו על ארגון – **חיל האוויר הישראלי** – באמצעות השוואה של ניהול הידע ושיטות הלמידה בו, לפני ואחרי אימוץ מערכת שכזו.

המחקר הזה הינו מחקר **איכותי**, ראיונות עומק נעשו עם אוכלוסיית היעד בארגון עצמו, באווירה ובסביבת העבודה הטבעית של המרואיינים. שיטה זו נבחרה עבור המחקר על מנת להשיג תמונה הוליסטית וסובייקטיבית של המטרות הנלמדות.

המחקר התמקד בתהליכים ארגוניים ולכן האוכלוסייה שנבחרה מורכבת מאנשים בדרגות ניהוליות, האחראים על אימוץ והטמעת מערכת ניהול הידע והלמידה האלקטרונית בארגון. המנהלים המרואיינים שייכים ליחידת המחקר והפיתוח של הארגון (אשר פיתחו את המערכת הני"ל), וליחידת הקצה, המשתמשת במערכת בארגון (משתי רמות ניהוליות שונות, בכדי ליצור תמונה עשירה ורחבה יותר של המחקר). אוכלוסיית היעד נבחרה כך שמנהלים אלו הם אלה אשר בתקופת תפקידם החדירו את המערכת לארגון, בידם היכולת ההשוואתית בין הדרך בה התבצעו ניהול הידע ודרכי הלמידה השונות (ביניהן למידה אלקטרונית) בארגון, לפני ואחרי הכנסת המערכת הני"ל לשימוש, ובשל היותם קבוצת מנהלים הומוגנית (מבחינת מקצוע, השכלה טכנית ודרגה), בחירה אשר תסיע לשמור על המיקוד בנושא הנלמד ולא באוכלוסיית המנהלים עצמה.

ייחודה של עבודה זו נובע, בין השאר, מניצול חלון ההזדמנויות החד-פעמי מבחינת תזמון המחקר, צילום מצב של שלב התחלפותו של עידן בארגון הנבדק.

המחקר לא רק לומד את השפעות ניהול הידע והלמידה האלקטרונית על הארגון עצמו, אלא גם על הדינמיקה הקיימת בין שתי הגישות הללו והשפעתה על מבנה הארגון ועל התהליכים המתרחשים בארגון לומד ומתפתח.

תוצאות המחקר מלמדות אותנו שניהול ידע ולמידה אלקטרונית הינם אלמנטים הניתנים למימוש ומימוש מביא להצלחה והתייעלות בתחומי הידע של הארגון. לימוד מסקנות מחקר זה יאפשר לארגונים לומדים להכיר את אבני הבניין העיקריות בתהליך קליטת מערכות ניהול ידע ממוחשבות, והשפעותיה הצפויות לארגון, להתכונן ולבצע ההכנות הנדרשות בארגון לקליטה יעילה ותורמת של מערכות ניהול ידע ולמידה אלקטרונית.

מס' מיון בספרייה :
006.33 COH e

מס' מערכת בספרייה :
1100205